

Testrup Højskoles bæredygtighedsprofil

Bæredygtighedsspørgsmålet berører os alle. Det er et af vores tids mest grundlæggende og afgørende problemstillinger – og ingen kommer uden om at forholde sig til det i deres hverdag. Det gør vi heller ikke på Testrup Højskole. Det er vores ambition ikke blot at være et frit akademi, men også at blive et grønt akademi. Vi er ikke i mål endnu, men sammen med vores elever bevæger vi os hvert år i den rigtige retning.

Undervisningen

Testrup Højskole er først og fremmest en humanistisk og kulturel højskole, hvilket kommer til udtryk i vores fem linjefag: kunst, filosofi, skriv, musik og teater. Her vil naturen og bæredygtighedsspørgsmålet af og til finde vej ind i undervisningen, men ikke optræde gennemgående. Det kan være i emner som økokritik- og naturfilosofi eller i kunstprojekter, der kommenterer på eller benytter sig af naturen. Derfor har vi fundet plads til grønne elementer på skemaet uden for linjefagsundervisningen med tre temadage om bæredygtighed og vores tre naturvalgfag *gå*, *genopdagelsen* og *naturdannelse*.

Bæredygtighedsdagene

Vi afholder hvert semester tre temadage, hvor vi arbejder koncentreret med bæredygtighedsspørgsmålet. Her inviterer vi en gruppe unge, grønne aktører til at overtage undervisningen. Målet med dagene er, at du kommer nærmere kernen i din personlige tilgang til bæredygtighedsspørgsmålet, og at årgangen som fællesskab finder en fælles platform at stå på og handle ud fra.

Her arbejder vi med bæredygtighed ud fra et bredt og holistisk perspektiv, fordi vi ved, at der findes lige så mange måder at tilgå emnet på, som der findes mennesker. Når vi arbejder med bæredygtighed, engagerer vi dig som et helt menneske med en fysisk krop, et tænkende hoved og et følende væsen. Vi arbejder altså med et væld af aspekter i forhold til bæredygtighed: Hvordan taler vi til hinanden om bæredygtighed? Hvordan forholder vi os kritisk? Hvordan finder vi balance i hverdagen? Hvilken rolle har naturen? Hvad er op og ned i klimadebatten? Og hvordan håndterer vi tunge tanker, som uundgåeligt følger med, når vi snakker bæredygtighed?

Det kan være, at du har arbejdet aktivt med bæredygtighed i mange år, måske er du først for nylig begyndt at interessere dig for emnet eller måske er det helt nyt og fremmed. Uanset håber vi at kunne hjælpe dig videre fra det sted, du står nu og hen imod en dybere forståelse af dig selv, og hvordan du kommer tættere på at leve et bæredygtigt liv – ikke bare som individ, men også som en del af fællesskabet på Testrup Højskole.

Genfind din forbindelse til naturen på vores tre naturvalgfag

Alt for mange har mistet forbindelsen til og forståelsen for naturen. Viden om, hvordan man færdes i og bruger naturen, er blevet en mangelvare, da vi lever langt fra den i hverdagen både fysisk og mentalt. Den afstand er et grundlæggende problem, vi ikke kommer udenom, når vi snakker bæredygtighed.

Måske savner du også naturen i dit liv – og måske savner du nogen at dele den med. Derfor tilbyder vi de tre valgfag *gå*, *genopdagelsen* og *naturdannelse*, som sætter naturforbindelsen i centrum. Vi mener, at forbindelse til naturen kan gøre noget godt for både for dig selv og dit daglige velbefindende, men også for naturen selv. Vi tror på, at når du knytter dig til naturen, vil du få større lyst til at passe på den, fordi vi passer bedre på de ting, vi er følelsesmæssigt forbundne til.

Maden

Spisesalen på Testrup Højskole er et centralt omdrejningspunkt i hverdagen. Det er her, vi alle mødes morgen, middag og aften til dagens måltider. Det er her vi kommer hinanden ved som ét stort fællesskab. Derfor er det vigtigt, at rummet er rart for alle at være i, hvilket køkkenet gør deres for at sikre ved at lave mad, som dækker alles behov og ønsker. Derfor er det muligt at vælge om man er veganer, vegetar, pescetar eller kødspiser i begyndelsen af hvert hold og fra måned til måned.

Spisesalen er også et centralt omdrejningspunkt på skolen i forhold til den grønne dagsorden, fordi hver persons individuelle madpræferencer og køkkenets disponeringer ligger synligt for alle på tallerkenen. Der er dog mange overvejelser og prioriteringer, som ikke er synlige i den sammenhæng, fordi der er mange ting, der skal afvejes, når man laver bæredygtig mad. Derfor vil du herunder kunne læse lidt om de af køkkenets indsatsområder, som vi oplever at tidligere elever har haft størst interesse for.

Madspild

Køkkenet monitorerer skolens madspild, og evaluerer løbende resultatet. For at mindske madspild bestræber vi os på at bruge råvarerne 100%. Blomkålsblade, gulerødder og rødbeders top, bund og skræl bliver ikke konsekvent smidt ud, men brugt i videst mulige omfang i den daglige madlavning. Elever og medarbejdere sorterer madrester grundigt efter hvert måltid. De madrester, der forsvarligt kan genanvendes, bruges i et senere måltid.

Økologi

Køkkenet på Testrup Højskole har bronzemærket med en økologiprocent på 30-60%, hvor vi ligger i den høje ende af dette spænd. Det er en betragtelig forbedring siden 2016, hvor den lå stramt på 30%. Køkkenet vil gerne højere op, men der er også andre hensyn at tage højde for, for vi mener ikke, at økologi er den eneste løsning til at skabe en bæredygtig måltidskultur.

Køkkenet arbejder på, at alt frugt på skolen bliver 100% økologisk.

Kødkilder

Der er skåret markant i kødforbruget på skolen de seneste år. I dag har vi i gennemsnit 3-4 kødfrie dage om ugen, og når der er kød på menuen, serveres der omkring 100 g kød pr. person pr. dag. Sammenlignet med 2016 var der kun 1 kødfri dag om ugen, og der blev serveret 200 g kød pr. person til dagens varme måltid.

Når Testrup Højskole alligevel har kød på menuen, er det fordi, vi gerne vil være en favnende skole, der kan rumme alle typer af elever og behov. Vi vil være en højskole, som viser vejen til en mere bæredygtig tilgang til mad ved at inspirere med vores kødfrie alternativer – ikke ved at diktere bestemte valg.

Skolens kødleverandører har høje standarder i forhold til dyrevelfærd. To af vores lokale leverandører er ikke registreret som økologiske, da dyreholdene er så små, at det er for dyrt at blive registreret økologisk. Men dyrenes forhold kan sidestilles med, og er måske endda bedre, end de forhold, man finder hos økologiske producenter. Skolens største leverandør er Bertels grise fra Hestbjerg, som er registreret økologisk producent og anbefalet af Dyrenes Beskyttelse.

Lokalt og årstidsbestemt

Højskolen har ikke et dogmatisk nordisk koncept, men orienterer sig mod det nordiske og i særdeleshed det danske marked. Allerhelst finder vi vores råvarer helt lokalt. Her kan blandt andet nævnes Bertels økogrønt (6 kilometer fra skolen), Samsø frugt og grønt, Ralfs grise (500 meter fra skolen), Bitten og Jørgens køer (1 kilometer fra skolen) og Honning fra Langballe (6 kilometer fra skolen).

Vi modtager dog fortsat fødevarer fra andre lande, fordi vi gerne vil sikre en vis variation af kosten på skolen. Vi kan ikke leve udelukkende af kål og rodfrugter vinteren igennem. Vi forsøger dog at holde mængderne nede ved blandt andet at drøje de eksotiske og udenlandske råvarer med de lokale. Eksempelvis erstatter vi 50% af avocadoen i guacamole med knoldselleri. Derudover serveres der ikke tomater om vinteren eller appelsiner om sommeren, og der serveres kun asparges og jordbær i den korte sæson, hvor de er tilgængelige i Danmark.

I efteråret og vinteren har køkkenet mange nordiske råvarer, fordi det er her, vores lokale producenter kan levere direkte fra markerne. Sidst på foråret og ind i sommeren nyder vi godt af hovedsæsonen for melon, tomater, stenfrugter og salater fra Sydeuropa.

Synlighed, inddragelse og organisation

Testrup Højskole gør en stor indsats for at synliggøre vores arbejde med bæredygtighed. Vi er medlem af FFD's bæredygtighedsnetværk, hvilket kræver, at vi som skole skal tage stilling til en række centrale pejlemærker i et skema, som ligger tilgængeligt for enhver på FFD's hjemmeside. Derudover har vi produceret dette skriv, som giver et indblik i vores bæredygtighedsprofil.

Vi ønsker at fremstille vores indsats så ærligt og fyldestgørende som muligt, da vi ønsker at invitere vores elever til dialog om vores prioriteringer, fordi skolen er til for dem. Vi ved, at de kan hjælpe os med at få øje på nye udviklingspotentialer. For at understøtte denne udvikling, oprettes der, fra starten af hvert hold et elevdrevet bæredygtighedsudvalg. I samspil med en af skolens lærere, arbejder udvalget både med skolens og elevernes eget aftryk på verden. Det er ikke alt, der kan lade sig gøre med det samme på en skole som Testrup Højskole, fordi der er mange afvejninger i det daglige, som skal holdes op mod hinanden i det endelig økonomiske regnskab. Bid for bid, i med- og modspil med vores elever bevæger vi os alligevel i den rigtige retning år for år.

Skolen har desuden et bæredygtighedsudvalg bestående af personale fra skolens forskellige faggrupper. Formålet er at følge op på grønne initiativer, søsætte nye og at koordinere og prioritere indsatser på højskolen.

Affaldssortering

På nuværende tidspunkt sorterer højskolen i disse fraktioner: pap/papir, glas, metal, hård plast, blød plast, elektronikaffald, batterier, madaffald og restaffald.

Sorteringen foretages af eleverne, og sorteringssystemet, som er i elevhusene, bliver dagligt tømt af en elev i hvert hus. Det er eleverne selv, der har ansvaret for at sortere mest muligt.

Skolen har det sidste halvandet år været tilmeldt ordningen Pant for Pant, hvor elevernes pant løbende afhentes af og doneres til organisationen, hvis primære målsætning er at skabe arbejdspladser for hjemløse og socialt udsatte.

Bygninger og skolens arealer

Helhedsplan for Testrup Højskoles bygninger

Vi er i gang med en omfattende istandsættelse og gennemrenovering af vores bygninger. En gennemgående filosofi for byggeprojektet er genanvendelse, hvilket betyder, at vi genbruger alle de eksisterende bygninger i stedet for at rive dem ned og bygge nyt. Som en del af istandsættelsen optimeres og fremtidssikres bygningerne med nye energieffektive vinduer og efterisolering af tag og gulv, hvilket vil bidrage til en markant reduktion af skolens energiforbrug. Derudover anvendes der robuste materialer inde og ude, som kan tåle det store slid, som en fyldt højskole udsætter dem for.

I forbindelse med renoveringen får bygningerne desuden skiftet tag. Det bliver et tegltag, som ikke er den grønneste mulige løsning, fordi det har været vigtigt for os at bevare skolens historiske udtryk og at sikre en arkitektonisk sammenhæng bygningerne imellem. Der er ikke kommet solceller på tagene, fordi energiberegninger har vist, at det ikke vil være en god løsning blandt andet på grund af bygningernes vinkel mod solen. Til gengæld har vi solceller på vores to nyeste elevboliger Folkehjem og Tusindfryd, som stod færdige i 2019.

Udover skolebygningerne ejer højskolen fire lærerboliger i byen Testrup. Skolen udskiftede det ene i 2013 med et moderne og energioptimeret hus, og gennemførte en total renovering på et andet. Der er nu to lærerboliger tilbage, som fortsat opvarmes med oliefyr, hvilket er et fokusområde for os at få ændret på. Vi har en målsætning om at blive fuldstændig fossilfri i vores opvarmning af skolens bygninger.

Skolens arealer

Testrup Højskole ligger placeret midt i et landbrugslandskab, og er omgivet af åbne markarealer til alle sider. Skolen ejer et areal, hvilket udover bygninger primært udgøres af en græsplæne og læhegn med blandede løvtræer. Således har skolen ikke som udgangspunkt mulighed for at skabe uberørt natur, men vi forsøger, indenfor de rammer vi har, at skabe plads til biodiversiteten alligevel. Det gør vi ved at lade dele af vores græsplæne gro frit og ved at give plads til bede med vilde blomster. Derudover har skolen, i forbindelse med anlægningen af Bering-Bedervejen, fået anlagt en række store jordvolde, som skal plantes til med træer, hvor områdetets dyr og planter naturligt kan indfinde sig.

Indkøb

Flyere, foldere og andet reklamemateriale produceres i FSC mærket papir. Det samme gælder når filosofi- og skrivelinjen producerer deres bøger.

På teaterlinjen indkøbes der genbrugskostumer, og belysningen til forestillingerne er LED.

Når det nye Kunstens Hus står færdigt i 2023, kommer skolen til at investere i nye vaskemaskiner, som vil sikre optimal brug af sæbe og mindre energiforbrug. I denne sammenhæng vil der også blive lavet en række optimeringer på rengøringsområdet, hvor der eksempelvis skal ses på at omlægge til økologiske og svanemærkede produkter.

Transport

Vi flyver aldrig og tager derfor bussen, når vi skal på studietur eller andre udflugter i hverdagen.

Eleverne

Som institution kan vi gøre meget for at optimere og minimere vores aftryk på verden, men vi er ekstremt afhængige af vores elever, hvis vi for alvor vil rykke på den grønne dagsorden. Dels i hverdagen, hvor det er at huske at slukke for lyset, at sortere affaldet i de rigtige affaldsspande eller at tænke over, hvor meget kaffe man drikker, gør en stor forskel for højskolens daglige forbrug. Men især i undervisningen, udvalgene og i den faglige og værdimæssige vekselvirkning, der folder sig ud overalt på skolen eleverne imellem og mellem elever og skolens personale. For det er her mange nye tanker og ideer tager form og folder sig ud og det er her vi som institution bliver finder inspiration og drivkraft.

Vores erfaring er, at vi som institution kan lære meget af vores elever. Det er ofte dem, der skubber på for at få forandringer til at ske og peger os i retning af områder, vi kan gøre bedre.

Vi oplever, at hvis en årgang virkelig skal tage ejerskab over den grønne dagsorden, så kræver det, at budskabet og ønsket kommer fra eleverne selv. At det er eleverne, der går forrest og støtter hinanden og højskolen op i at ændre adfærd, arbejdsgange og vaner på en konstruktiv og ikke-dømmende måde. Derfor nedsættes der, fra begyndelsen af hvert hold, et elevbåret bæredygtighedsudvalg med en lærerrepræsentant, for på den måde fra dag et at skabe et forum, hvor den grønne dagsorden kan folde sig ud.

Sådan kan du bidrage som elev på Testrup Højskole

Der er mange små ting i hverdagen, du som elev kan bidrage med, hvis du ønsker at hjælpe med at reducere Testrup Højskoles materiale- og energiforbrug. Her er 10 ideer, som i det daglige kan rykke på meget, hvis vi alle hjælpes ad med at efterleve dem i fællesskab.

- Sluk lyset når du forlader et lokale som den sidste
- Sorter dit affald efter skolens anvisninger
- Tag korte bade
- Undgå unødige kopiering og print på begge sider
- Sluk radiatoren mens du lufter ud
- Luk vinduerne når du forlader et lokale som den sidste

- Fyld vaskemaskinerne når du vasker tøj
- Brug kun små mængder rengøringsmiddel
- Sluk for el-apparater der står på stand-by

Senest opdateret: efterår 2022